

O. IVEKOVIĆ, *Nikola Zrinski pred juriš iz Sigeta*. Zagreb, Hrvatski povijesni muzej

je vojni slikar. Potkraj života povukao se u dvorac Veliki Tabor u Hrvatskome zagorju.

Iveković se još za studija posvetio pov. slikarstvu. Poticali su ga njegov učitelj F. Quiquerez i zaštitnik I. Kršnjavi. Proučavao je povijest i pov. nošnje, nastojeći da slike budu što »realističnije i objektivnije«, tj. povijesno što točnije. Slikao je niz prizora iz djelovanja i sudbine obitelji Zrinskih i Frankopana: *Oproštaj Zrinskog i Frankopana od Katarine Zrinske* (1886, i popularnija verzija 1903), *Provala Nikole Zrinskog iz Sigeta* (1889), *Zrinski i Sokolović u Sigetu* (1889), *Smrt bana Nikole Zrinskog u lovu* (1891), *Smrt Krste Frankopana pred Varaždinom* (1911), *Katarina Zrinska kod francuskog poslanika u Veneciji 1664* (1919), *Posljednji Zrinski* (1920), *Rekvijem za posljednjeg Zrinskog* (1931). Prikazivao je i druge pov. teme: *Krštenje Hrvata po Ćiril i Metodu* (1890), *Smrt Petra Svačića* (1894), *Povratak senjskih uskoka s pobjedonosne vojne* (1895), *Kod Visokog 1878* (1898), *Smail-aga Čengić i vojvoda Bauk* (1898), *Bitka kod Gorjana 1386* (1901), *Veronika Desinićka* (1902), *Krumidba kralja Tomislava* (1904–05), *Dolazak Hrvata* (1905), *Hrvati izabiru Kolomana kraljem 1102* (1906, u Zlatnoj dvorani u Opatičkoj ul. 10 u Zagrebu), *Knez Rastislav i sv. Ćiril i Metod* (1910, u Kansas Cityju, SAD), *Cetinski sabor 1527* (1911), *Bitka na Stubičkom polju* (1919), *Smaknuće Matije Gupca*, *Krvavi sabor u Križevcima 1397*, *Luka Ibršimović kod Požege*, *Rakovička buna* i *Smrt Eugena Kvaternika u Rakovici*. God. 1920. održao je retro-

spektivnu izložbu svojih hist. slika pod naslovom »Hrvatske revolucije od 1097. do 1918. godine«. Mnoge Ivekovićeve pov. kompozicije stekle su veliku popularnost i reproducirane (tehnikom oleografije) masovno prodrle u domove građana i seljaka. Rađene su akademskim pristupom u kojemu ima domoljubnoga romantičkoga zanosa, kao i elemenata poentilizma i Bukovčeve »šarene palete«. I. je najplodniji i najistaknutiji autor ranije faze pov. slikarstva u nas.

Slikarski su neposredne i svježije skice i akvareli s putovanja: hrv. stari gradovi (1898, s. B. Čikoš-Sesijom), iz Amerike (1910), s Velebita (1912), iz Slavonije, Srbije, Makedonije. Posebnu skupinu čine njegove slikarske bilješke s bojišta I. svj. r. Njegove žanr-slike (*Predstraža na Kordunu*, *Mrtva straža*, *Predvečerje*, *Seoska kola na cesti*, *U ateljeu*, *Mlin na Sutli*), kao i neki pejzaži (*Zima*, *Zagreb u zimi*), imaju kvalitete tonskoga slikarstva. Ivekovićeve se slike nalaze u Modernoj galeriji i Povijesnom muzeju Hrvatske u Zagrebu; slikao je također velike zidne slike s nacionalnim, folklornim i vjerskim sadržajima u kupoli Trgovačko-obrtnoga (danas Etnografskoga) muzeja u Zagrebu, u isusovačkoj crkvi u Sarajevu, u crkvi Sv. Križa u Križevcima i u crkvi hrv. iseljenika u Kansas Cityju. Ilustrirao je Marulićevu *Judit* (1901, s C. Medovićem), hrv. dio djela *Die Österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild* (1902) i djelo *Znameniti i zaslužni Hrvati* (1925). Bio je urednik albuma *Kolo hrvatskih umjetnika* (*Kolo jugoslavenskih umjetnika*, II–IV, 1906–08). Radio je nacrti za pov. kostime za kazalište u Zagrebu: Šenoa–Ivanov, *Zlatarevo zlato* (1901), S. Miletić, *Tomislav* (1912).

Objavljivao je putopise i uspomene, pisao o kostimografiji i o temama iz lik. umjetnosti, osobito izložbama, katkada polemički. — Izlagao je u Zagrebu 1894 (s V. Bukovcem), 1901 (s C. Medovićem), sâm 1912, 1917 (slike s bojišta), 1918 (s M. Cl. Crnčićem), 1920, 1921, 1924, 1931, i na mnogim kolektivnim izložbama u zemlji i inozemstvu.

BIBL.: *Historička nošnja hrvatskih kazališnih komada*, Vienac, 1902, 44; *S puta po Italiji*, HK, 1907, 3; *Iverje s puta po Americi*, Vienac, 1911, 1–4, 6, 7, 9–11; *Uspomena jednog ratnog slikara*, Slobodna tribuna, 1922, 243–278; *Iz zabilježaka ratnog slikara*, Riječ, 1931, 5–12, 14, 15.

LIT.: I. Kršnjavi, *Pogled na razvoj hrvatske umjetnosti u moje doba*, HK, 1905, str. 274–275, 287–288, 290, 305. — V. Lunaček, *Hrvatske revolucije* (katalog), Zagreb 1920. — Četrdesetogodišnjica rada O. Ivekovića, *Svijet*, 25. II. 1928. — M. Schneider, *Historijsko slikarstvo u Hrvatskoj*, Zagreb 1969, str. 35–38, 95–102. — Počeci jugoslovenskog modernog slikarstva (katalog), Beograd 1972, str. 219–231. R.

IVEKOVIĆ, Sanja, lik. umjetnica (Zagreb, 6. I. 1949). Diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1970. Bavila se ambijentima i zahvatima u urbanom prostoru (izložba »Mogućnosti za '71«). Radila je grafički dizajn za emisije Televizije Zagreb (1972–75). Od 1976. posvećuje se isključivo mediju videa i performansa. Od 1982. izlaže i sudjeluje na međunar. videofestivalima u Rimu, San Sebastianu, Ljubljani, Bonnu, Montrealu, Parizu. Veći broj svojih video-radova ostvarila je tijekom studentskoga boravka u Kanadi 1978. i 1990–93. Djela joj se nalaze u zbirkama muzeja moderne umjetnosti u Zagrebu, New Yorku, Amsterdamu, Tokiju, Zürichu, Ottawi i Fukui.

LIT.: D. Matičević, *Sanja Iveković* (katalog), Zagreb 1976. — M. Susovski, *Sanja Iveković* (katalog), Zagreb 1979. — *Isti*, Inovacije u hrvatskoj umjetnosti sedamdesetih godina (katalog), Zagreb 1982. — D. Matičević, *Zagrebački krug*, Nova umjetnička praksa (katalog), Zagreb 1978. — B. Tomić, *Video Sanje Iveković i Dalibora Martinisa*, Moment (Beograd), 1986, 6. — Sanja Iveković, »Talking about video«, *Art Bulletin*, 1988, 3. M. Sus.

IVINJ, predio SZ od Šibenika. U sr. vijeku selo i župa. Župnu crkvu Sv. Martina, građenu u romaničkome stilu, spalili su sred. XVI. st. Turci; poslije je obnovljena. U njoj se nalazila oltarna slika s prikazom Gospe i drugih svetaca. Oko crkve je groblje sa stećcima, a u blizini je otkriven kasnoant. grob bogat prilozima. U uvali Makirina naziru se ostaci rim. i sred-njovj. solane.

LIT.: K. Stošić, *Sela šibenskog kotara*, Šibenik 1941, str. 213. — V. Sokol, *Stećci na Ivanju kod Šibenika*, Prilozi – Dalmacija, 1974. Z. Gu.